

မှားတတ်သော
မြန်မာစာအရေးအသား
(အမှန်ရေးနည်း)

လှသမိန်

ဤစာအုပ်တွင်

- * သဒ္ဒါနည်းအမှားများ၊
- * စကားသုံးမတိကျမှုအမှားများ၊
- * စကားလုံးအနေအထားအမှားများ၊
- * ပုဒ်ဖြတ်အမှားများ၊
- * စကားလုံးလျော့နေသည့်အမှားများ၊
- * စကားလုံးပိုနေသည့်အမှားများ၊
- * မြန်မာမဆန်သော ရေးဟန်အမှားများ၊
- * စကားသုံးလွဲမှုအမှားများ၊
- * မပြေပြစ်သောအမှားများ၊
- * သတ်ပုံအမှားများ၊
- * စာမဆန်သောအမှားများ၊
- * ဝါကျအဆက်အစပ်အမှားများ၊
- * ခေါင်းစဉ်တပ်ပုံအမှားများ၊
- * စာရေးရာတွင် အဆင့်ဆင့်စီစဉ်ပုံ၊
- * ပုဒ်ဖြတ်များ မှန်ကန်စွာသုံးစွဲပုံ၊
- * ကြိယာထောက်နှင့် ကြိယာနောက်ဆက်သုံးစွဲပုံ၊
- * ပြောစကားနှင့် ရေးစာပြောင်းလဲပုံ
စသည်များကို အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထားသည်။

HTM0018
2,000.00 KS

မှားတတ်သောမြန်မာစာအရေးအသား(အမှန်ရေးနည်း)၊ လှသမိန်
တမျက်နှာ ၁၆၃ + မျက်နှာ ၁၆ ဝင်တီ x ၁၈ .၅ ဝင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၁၈၊ ဇွန်လ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊
၁၉၆၈ တင်ဆွေအေးစာအုပ်ဆိုင်၏ ပထမအကြိမ်။

ရောင်းချေး ၂ ၀ ၀ ၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

မှားတတ်သော
မြန်မာစာအရေးအသား
(အမှန်ရေးနည်း)
လှသမိန်

ဒုတိယကြိမ်၊ ၂၀၁၈

1. The first part of the document is a title page.

2. The second part is the main body of the document.

3. The third part is a conclusion.

4. The fourth part is a list of references.

5. The fifth part is a list of appendices.

6. The sixth part is a list of footnotes.

7. The seventh part is a list of tables.

8. The eighth part is a list of figures.

9. The ninth part is a list of equations.

10. The tenth part is a list of symbols.

11. The eleventh part is a list of abbreviations.

12. The twelfth part is a list of acronyms.

13. The thirteenth part is a list of definitions.

14. The fourteenth part is a list of terms.

15. The fifteenth part is a list of phrases.

16. The sixteenth part is a list of sentences.

17. The seventeenth part is a list of paragraphs.

18. The eighteenth part is a list of sections.

19. The nineteenth part is a list of chapters.

20. The twentieth part is a list of volumes.

21. The twenty-first part is a list of issues.

22. The twenty-second part is a list of pages.

23. The twenty-third part is a list of lines.

24. The twenty-fourth part is a list of words.

25. The twenty-fifth part is a list of characters.

26. The twenty-sixth part is a list of symbols.

27. The twenty-seventh part is a list of signs.

28. The twenty-eighth part is a list of marks.

29. The twenty-ninth part is a list of notations.

30. The thirtieth part is a list of symbols.

မာတိကာ

- ဥယျောဇဉ်	၈
- စကားချီး	၈
၁။ သဒ္ဒါနည်းအမှားများ	
လိုက်	၁
စေ	၂
အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်	၃
မှာ၊ သည်၊ ကို	၄
ပြီး၊ မှ	၅
က၊ မည်သည့်၊ မို့	၆
လို့၊ ဘွယ်	၇
ထိုက်၊ တို့၊ သာမက	၈
အတွက်၊ အား	၉
နှင့်၊ ဖြင့်	၁၀

အဖြစ်၊ ယင်း	၁၁
သို့၊ နှင့်၊	၁၂
ထက်၊ ဘဲ၊ လျှင်၊	၁၃
အကြောင်းမူကား၊ အစား	၁၄
မှ	၁၅
၂။ စကားသုံးမတိကျမှု အမှားများ	၁၆
စ၍-စပြီး	၁၆
အောင်-ရအောင်၊ မျှ-မျိုး	၁၇
နည်းတူ-ကဲ့သို့၊ သကဲ့သို့-ကဲ့သို့	၁၈
ဤကဲ့သို့-ဤသို့လျှင်၊ အဖြစ်ဖြင့်-အဖြစ်သို့	၁၉
မျှ-မဆို၊ အကြောင်း-ပုံ	၂၀
ဖြင့်-နှင့်၊ သည်-ပြီ၊ ပြီး-ကာ	၂၁
တွင်-အနက်၊ ၍-လျက်	၂၂
၃။ စကားလုံးအနေအထား အမှားများ	၂၃
၄။ ပုဒ်ဖြတ်အမှားများ	၂၉
၅။ စကားလုံးလျော့နေသည့် အမှားများ	၃၄
အရသာ၊ အရသာ(လျှင်)	၃၄
ဘာသာပြန်၊ ဘာသာပြန်(ဆို)၊ ဆူသော၊ ဆူ(ဖြိုး)သော၊	
က၊ဆို-က(ခုန်)(သီ)ဆို	၃၅
ဆိုင်အိမ်၊ ဆိုင်(သည့်)အိမ်၊	
လောင်မြိုက်ဘိ၊ လောင်မြိုက်(စေ)ဘိ	၃၆

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဌာန၊	
စိုက်ပျိုးရေး(ဌာန)နှင့် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဌာန	၃၇
မည်သည့်စာအုပ်၊ မည်သည့်စာအုပ်(မျှ)၊	
ဒီမိုကရေစီရေး၊ ဒီမိုကရေစီ(ရရှိ)ရေး	
တစ်ကြောင်း၊ တစ်ကြောင်း၊ တစ်ကြောင်း၊	၃၈
မရှိခြင်း၊ မရှိတော့ခြင်း၊ လွတ်၊ စေလွတ်၊	
သတိပြုရာ၊ သတိပြု(၍)ရာ	၃၉
ဆိုလိုသမျှ၊ ဆိုလျှင်လိုသမျှ	၄၀
သွား၊ပင့်၊ သွား၍ပင့်၊ အကျိုးဖြစ်-အကျိုး(ကျေးဇူး)ဖြစ်	၄၁
များက၊ များပါက၊ မှန်က၊ မှန်(ကန်)က	
ဆင်ပြ၊ ဆင်၍ပြ	၄၂
ဆေးရုံ၊ ဆေးကြောရုံ	၄၃
၆။ စကားလုံးပိုနေသည့် အမှားများ	၄၄
၇။ မြန်မာမဆန်သော ရေးဟန်အမှားများ	၅၀
၈။ စကားသုံးလွဲမှုအမှားများ	၅၇
စဉ်းစား၊ တိုင်ပင်	၅၇
တစ်နေ့ရှည်၊ တစ်နေ့ကြာ၊ အရိပ်သံဝါသ၊ အရိပ်အာဝါသ	
ပဋိဝေဓ၊ ပရိဒေဝ၊	၅၈
ဗျာပါရ၊ ဗျာပါဒ၊ ဆန့်၊ စန့်၊ အသုံးချ၊ အသုံးကျ	၅၉
ခြားနား၊ ပိုင်းခြား၊ ခွာ၊ ထွက်၊ သင်၊ နှာ	၆၀
ကိုက်၊ တုတ်	၆၁
ဂန်၊ ခံ	၆၂

၉။ မပြေပြစ်သောအမှားများ	၆၃
၁၀။ သတ်ပုံအမှားများ	၆၆
ကြ၊ ကျ	၆၆
သတ်-သပ်၊ ကျွေး-ကြွေး၊ ခါ-ကာ၊	၆၇
လျက်-လျက်၊ မြင်း-မျဉ်း၊ ကန်း-ကမ်း	၆၈
စင်း-စဉ်း၊ အိပ်-အိတ်၊ ကျောက်-ကြောက်	၆၉
ခြင်း-ချင်း၊ တ-ဒ၊ ဇောင်း-စောင်း	၇၀
ခုန်-ခု၊ စွန်း-စွမ်း၊ ချန်-ခြံ၊ ခုံ-ခုန်	၇၁
ရှင်-ယှဉ်၊ ကြပ်-ကျပ်၊ ကြမ်း-ကျန်း	၇၂
စိတ်-စိပ်၊ ကျဲ-ကြဲ၊ ချစ်-ခြစ်	၇၃
သိကြား-သကြား၊ ပုဂံ-ပန်းကန်၊ ကျင်-လျင်၊ စီး-စည်း	၇၄
တီ-တည်၊ လည်-လယ်၊ လီ-လည်	၇၅
အုပ်-အုတ်	၇၆
၁၁။ စာမဆန်သောအမှားများ	၇၇
၁၂။ ဝါကျအဆက်အစပ်အမှားများ	၈၂
၁၃။ စာပိုဒ်ခွဲအမှားများ	၈၇
၁၄။ ဥပမာနှင့်စကားပုံအမှားများ	၉၁
၁၅။ ခေါင်းစဉ်တပ်ပုံအမှားများ	၉၄

နောက်ဆက်တွဲ

၁၆။ စာရေးရာတွင် အဆင့်ဆင့်စီစဉ်ပုံ	၉၈
၁၇။ ပုဒ်ဖြတ်များ မှန်ကန်စွာသုံးစွဲပုံ	၁၀၃

၁၈။ ကြိယာထောက်နှင့် ကြိယာနောက်ဆက်သုံးစွဲပုံ	၁၁၀
၁၉။ ပြောစကားနှင့် ရေးဟန်ပြောင်းလဲခြင်း	၁၁၈
၂၀။ ဝေါဟာရရေးထုံးအမှားများ	၁၂၅
၂၁။ အသံကြောင့် အရေးမှားဝေါဟာရများ	၁၃၃
၂၂။ ဇတ်သံမှားစကားလုံးများ	၁၃၉

နိဂုံး	၁၄၉
သဒ္ဒါနည်းမှန်ရမည်	၁၅၄
စကားသုံးတိကျရမည်	၁၅၄
စကားလုံးအထားအသိုမှန်ရမည်	၁၅၅
ပုဒ်ဖြတ်မှန်ကန်ရမည်	၁၅၆
စကားလုံးမလျော့အောင် ဂရုပြုရမည်	၁၅၆
စကားလုံးမပိုအောင် ဂရုပြုရမည်	၁၅၇
ရေးဟန်မြန်မာဆန်ရမည်	၁၅၇
စကားသုံးမှန်ကန်ရမည်	၁၅၈
ပြေပြစ်အောင်ရေးရမည်	၁၅၈
သတ်ပုံမှန်ရမည်	၁၅၉
စာဟန်ဆန်ရမည်	၁၆၀
ဝါကျအဆက်အစပ် မှန်ရမည်	၁၆၀
စာပိုဒ်ခွဲမှန်ကန်ရမည်	၁၆၁
ဥပမာစကားလုံးများ အသုံးမှန်ရမည်	၁၆၁
ခေါင်းစဉ်မှန်ကန်ရမည်	၁၆၂

လိုသည်ဟု ညွှန်ပြခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်ရကား ဤသတ်မှတ်ချက်၊ ညွှန်ပြချက်တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် စာတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ရေးသား ပြုစုရန် ဆရာလှသမိန်အား တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသတည်း။

ဦးကွန်း

(ယခင်)ပညာရေးမဟာဌာနမှူး

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

၁၅-၉-၆၈

စကားချီး

မြန်မာစကားကို မြန်မာလူမျိုးတိုင်းပင် လွယ်ကူစွာ ပြောဆိုလျက် ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် စကားပြောတတ်တိုင်း စာရေးတတ်မည်ဟူ၍ကား မဆိုနိုင်ပေ။ စကားပြောသည့် အခါ နားလည်လျှင်ပြီးသည်ဟူသော သဘောဖြင့် စကားလုံး များကို အပြည့်အစုံမပြောဆိုဘဲ ရှေ့နောက်အစီ အစဉ်မထား၊ နှုတ်တွေ့သလိုပြောနိုင်သည်။ ပြောပြီးမှ လိုရာကိုထပ်ဖြည့် ၍ရသည်။ မရှင်းသေးသည်ကို ထပ်မံရှင်းပြ၍ရသည်။ လက် ဟန် ခြေဟန်နှင့် အသံကလည်း နှိမ့်ချည်မြင့်ချည်ပြု၍ ပြော ဆိုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် စာရေးသည့်အခါတွင်ကား ဖတ်သူ သည် ပြန်၍မေးရန်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိက အခြား ဟန်ပန်တို့ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ လို သည်တို့ကို လိုက်၍ဖြည့်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ အခွင့်မရရှိ ကြပေ။ ထို့ကြောင့် တစ်ခါတည်း နားရှင်းလွယ်အောင် အစီ အစဉ်တကျ မကျန်မကြွင်း ပြည့်စုံစေ၍ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူ

;

ချက် မတိမ်းပါးရအောင် ရေးကြရသည်။ ထိုသို့ရေးသားရာ တွင် မှန်ကန်အောင်သတိပြုရန် လိုလေတော့သည်။

စာအရေးမမှန်လျှင် အဓိပ္ပာယ် ကွဲလွဲနိုင်လေသည်။ ဆိုလိုချက် နှစ်ငုပ်နိုင်လေသည်။ မိမိလိုရာကို ထိရောက် အောင် ရေးတတ်ပါမှသာ စာရေးတတ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ဖွယ်ရှိ လေသည်။ စာရေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သိမြင်နားလည် အောင်ရေးနည်းနှင့် အာရုံခံစားနိုင်အောင်ရေးနည်းဟူ၍ နှစ်ဆင့်ရှိသည့်အနက် သိမြင်နားလည်အောင် ရေးနည်းမှာ အခြေခံပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအဆင့်ကို အောင်မြင်ချောမော စွာ တတ်ကျွမ်းပါမှ အာရုံခံစားနိုင်အောင် တစ်ဆင့်တက်၍ ရေးသားနိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် စာရေးရာတွင် ရှင်းလင်းမှန်ကန်စွာ ရေး တတ်ရန်အတွက် နည်းလမ်းကောင်းများလိုပေသည်။ ကျွန်ုပ် တို့သည် “အမှားရှိမှ- အမှန်ရ” ဆိုသကဲ့သို့ ရံဖန်ရံခါ မှား ယွင်းရေးသားမိတတ်သည်တို့ကို ဂရုတစိုက် တွေးဆပြုပြင် ခြင်းဖြင့် အရေးအသားအခြေခံ တိုးတက်လာစေနိုင်ခွင့်ရှိလေ သည်။ ထိုသို့ပြုပြင်နိုင်ရန်အတွက် အမှားများကို စစ်ပေါက် သိမြင်တတ်ရန်လည်း လိုလေသည်။ ထိုအမှားများသည် အဘယ်ကြောင့် မှားသည်ကိုလည်း သိနားလည်ရန်လိုလေ သည်။

စာရေးသူသည် အယ်ဒီတာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သင် တန်းပို့ချသူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ စာပေတည်းဖြတ်သူအဖြစ် လည်းကောင်း နှစ်ကာလကြာရှည် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် ကျောင်းသားသူငယ်များနှင့် စာပေလေ့ကျင့်ရေးသားသူများ

မှားယွင်းရေးသားတတ်ပုံများကို သတိပြုမိသည့်အတိုင်း ထိုသို့သော မှားနေကျအမှားမျိုးကို ပြင်ဆင်ပုံနှင့်တကွ ပြင်ဆင်ခြင်းတို့၏ အကြောင်းပြချက်များကိုပါ ထုတ်ဖော်ရေးသားပြုစုရသော် စာရေးသူများနှင့် အထူးသဖြင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် အကျိုးရှိစေနိုင်မည်ဟု သတိပြုမိခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ အာရုံစိုက်လျက်ရှိစဉ် ဆရာကြီး ဦးကွန်းက မြန်မာစာရေးသားရာတွင် မှားတတ်ပုံများကို အထူးတလည်ရှာဖွေရေးသားပြုစုရန် တိုက်တွန်းခြင်းပြုပြန်သဖြင့် ဝမ်းမြောက်စွာပင် လိုအပ်သည်တို့ကို စီစဉ်ခဲ့ခြား၍ မှားတတ်သောအမှားများကို ပြင်ဆင်ချက်၊ အကြောင်းပြချက်များနှင့် တကွ ရေးသားပြုစုလိုက်ရပေသည်။ ဤစာအုပ်သည် မြန်မာစာအရေးအသားအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ယုံကြည်မိပေသည်။

ဤ“မြန်မာစာ အမှားအမှန်ကို”ကို ပြုစုဖြစ်အောင် အထူးတိုက် တွန်းအားပေး၍ ကူညီညွှန်ပြသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပညာရေးမဟာဌာန မြန်မာစာသင်နည်းပြကထိကနှင့် ဌာနမှူးဟောင်း ဆရာကြီး ဦးကွန်း(ဘီအေ၊ ဘီအီးဒီ)အား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပေသည်။

လှသမိန်

သဒ္ဒါနည်းအမှားများ

မြန်မာစာရေးသားရာတွင် သဒ္ဒါနည်းအမှားများကို ရေးသားမိတတ်ကြသည်။ ဤတွင် သဒ္ဒါဟုဆိုရာ၌ နာမ်၊ ကြိယာ၊ နာမဝိသေသန စသည်တို့ကို ကျွမ်းကျင်စွာအမျိုးအစားခွဲနိုင်သည့် အတတ်ပညာအထိ ကျယ်ပြန့်စေလိုခြင်းမရှိပေ။ အစဉ်သဖြင့် ရေးရိုးရေးစဉ်အတိုင်း ရေးသားကြရာ၌ ထိုသို့ရေးစဉ် ယွင်းချွတ်ခြင်းကိုသာ ဆိုလိုပေသည်။ ရေးစဉ် ချွတ်ယွင်းသော် အဓိပ္ပာယ်ဆိုလိုရင်းသည်လည်း တိမ်းယိမ်းလေသည်။ နားထောင်ရာ၌လည်း နားကလောလေသည်။ ရေးရိုးရေးစဉ် မသိမကျွမ်းရာလည်း ရောက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒါနည်းအမှားများကို အမှန်ပြင်ဆင်ချက်နှင့်တကွ ပြင်ဆင်ရခြင်းအကြောင်း အတိုချုပ်တို့ကိုပါ ရှင်းဖွင့် ဖော်ပြလိုက်ပေသည်။

လိုက်

၁။ အမှား။ ထိုစာအုပ်သည် အလွန်ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် အုပ်ရေ တစ်သောင်း ရောင်းလိုက်ကြပြီပြီ။

အမှန်။ ထိုစာအုပ်သည် အလွန်ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် အုပ်ရေ တစ်သောင်း ရောင်းရပြီးပြီ။

အကြောင်းပြ။ ထို့ကြောင့်... စသော ဒုတိယဝါကျတွင် ကတ္တားမရှိပါချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပထမဝါကျနှင့် ဆက်နေ၍ ကတ္တားသည် “စာအုပ်”ပင် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ထို့ကြောင့် “အုပ်ရေတစ်သောင်း”သည် အဖြည့်သာဖြစ်၏။

စာအုပ်သည် အုပ်ရေတစ်သောင်း ရောင်းလိုက်ကြပြီးပြီ၊ စာအုပ်သည် အုပ်ရေတစ်သောင်း ရောင်းရပြီးပြီ။ ဤဝါကျနှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်သည်။ “စာအုပ်”သည် ရောင်းသူ မဟုတ်၊ “အရောင်းခံပစ္စည်း”မျှသာဖြစ်၍ လိုက်သုံးရန် မလိုချေ။

စေ

၂။ အမှား။ လက်သမားသည် ပစ္စည်းအပ်သူ ကျေနပ်စေအောင် ကြိုးစားသည်။

အမှန်။ လက်သမားသည် ပစ္စည်းအပ်သူ ကျေနပ်အောင် ကြိုးစားသည်။
အကြောင်းပြ။ “စေ”သည် ကတ္တားကို ကံဖြစ်စေနိုင်သည်။

ကျွန်တော် သူ့ကိုပေးသည်။

ကျွန်တော် သူ့ကိုပေးစေသည်။

ဤဝါကျနှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ်လျှင် ပထမဝါကျ၌ (ကျွန်တော်) ကပေး၍၊ ဒုတိယဝါကျ၌ သူကသာပေးရလေသည်။ ထို့

နည်းတူ လက်သမားက ပစ္စည်းအပ်သူအားသာလျှင် ကျေနပ်အောင်လုပ်သည်။ ပစ္စည်းအပ်သူက လက်သမားအား ကျေနပ်အောင် ပြုခိုင်းသည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် “စေ”မလိုပေ။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်

၃။ အမှား။ သူသည် သွေးသားစင်ကြယ်၏၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရေများစွာသောက်၏။

အမှန်။ သူသည် သွေးသားစင်ကြယ်၏၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရေများစွာ သောက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

အကြောင်းပြ။ အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်သနည်းဟု ဆိုရသည် ရှိသော် ဟူ၍ အစချီထားခဲ့လျှင် နောက်ဆုံး၌ ထိုစကားပြေလည်အောင်

သောကြောင့်တည်း။

ခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

သည့်အတွက်ကြောင့် ဟူ၏။

စသည်ဖြင့် အကွပ်အသိမ်းစကားတစ်ခုခု လိုအပ်သည်။

အကယ်၍-

သူသည် သွေးသားစင်ကြယ်၏။ ထိုသို့စင်ကြယ်စေ

ရန် ရေများစွာသောက်၏။

ဟူ၍ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်) မပါဘဲရေးလျှင်ကား မှန်

ကန်မည်သာဖြစ်သည်။

မှာ

၄။ အမှား။ ဆရာပြောသည်မှာ ကြိုးစားကြ။

အမှန်။ ဆရာပြောသည်မှာ ကြိုးစားကြ ဟူ၍ဖြစ်၏။

တစ်နည်း (ဆရာကကြိုးစားကြရန်ပြောသည်)။

အကြောင်းပြ။ မှာ ဟူသောစကားမှာ ဖြစ်ကြောင်း ရှိ

ကြောင်း ကြိယာတစ်ခုခုအဆုံးသတ်ရန် ခင်းထားသော

မေးခွန်း

စကားဖြစ်၍ အဆုံးကွပ်ရန်လိုနေသည်။ မှာ ...ဟု အစချီ

မေးခွန်း

ပြီး၊ ထိုတန်းလန်းစာပိုဒ်နှင့် ပြန်၍ဆက်သည့် စကားလုံး

မေးခွန်း

မပါဘဲ တစ်ပိုင်းတစ်စထားခဲ့ခြင်းသည် မပြည့်စုံ၊ မမှန်ကန်

ချေ။

သည်

၅။ အမှား။ အိမ်သည် တံခါးရွက်ရှိ၏။

အမှန်။ အိမ်မှာ တံခါးရွက်ရှိ၏။ (၌) ကိုလည်း သုံးနိုင်သည်။

အကြောင်းပြ။ “သည်” ဟူသော ကတ္တားနောက်လိုက်

စကားလုံးသည် ပြုခြင်းကြိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြိယာ အတွက်

သာဖြစ်သည်။ ရှိခြင်းကြိယာအတွက် ၌၊ မှာ စသော

ဝိဘတ်စကားလုံးမျိုးကိုသာ သုံးရသည်။

ကို

၆။ အမှား။ ဒဂုန်မြို့ကို ရန်ကုန်ဟု တွင်၏။

အမှန်။ ဒဂုန်မြို့သည် ရန်ကုန်ဟု တွင်၏။

အကြောင်းပြ။ “တွင်” ဟူသော ကြိယာသည် ကံပုဒ်မလို

သော ကြိယာမျိုးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် (ကို)ကို သုံးရန်

မလိုပေ။ အကယ်၍“ခေါ်”ဟူသော ကံပုဒ်လိုသည့် ကြိယာ
ကို သုံးပါမူကား။
ဒဂုန်မြို့ကို ရန်ကုန်ဟု ခေါ်၏။
ဟူ၍ရေးနိုင်ပေသည်။

ပြီး

၇။ အမှား။ ဤသတင်းသည် သတင်းစာ၌ ပါပြီးသည်။
အမှန်။ ဤသတင်းသည် သတင်းစာ၌ ပါပြီး(သောသတင်း)ဖြစ်
သည်။ သို့မဟုတ်၊ ဤသတင်းသည် သတင်းစာ၌ ပါပြီး
ပြီ။
အကြောင်းပြ။ အကူကြိယာ(ပြီး)ကို (သည်)နှင့် မတွဲစပ်
ချေ။ ပြီးသောအရာဖြစ်သည်၊ ပြီးပြီဟူ၍သာ သုံးရသည်။
(ပြီး) ကို သီးခြားကြိယာအဖြစ် သုံးမူကား၊
ပွဲ ညနေတွင် ပြီးသည်။
ဟူ၍ သုံးနိုင်သည်။

မှ

၈။ အမှား။ ဦးဘ မှ ဖိတ်ကြားပါသည်။
အမှန်။ ဦးဘ က ဖိတ်ကြားပါသည်။
အကြောင်းပြ။ ဦးဘသည် ဖိတ်သူ ကတ္တားဖြစ်၍(က)ကို
သုံးရန်လိုသည်။ (မှ)သည် ထွက်ခွာရာကို ပြသောပုဒ်ဖြစ်၍
ကတ္တားနှင့်မဆိုင်ချေ။
ဦးဘထံမှ ဖိတ်စာပို့သည်။
ဟုရေးနိုင်ပေသည်။ (ဖိတ်စာပို့သည်)မှာ အခြေခံဝါကျဖြစ်

၅။ ပိုးရာ အရပ်သည် ဦးဘ၏ အထံဖြစ်ကြောင်းကို (မှ)ဖြင့် ထင်ရှားစေသည်။

က

၉။ အမှား။ ဘာက အနှောင့်အယှက်ဖြစ်နေသလဲ။
အမှန်။ ဘာက အနှောင့်အယှက်ပြုနေသလဲ။
အကြောင်းပြ။ (က)သည် ပြုလုပ်ကြောင်းကြိယာနှင့်သာ တွဲ၍သုံးနိုင်သော ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ကြောင်းကြိယာနှင့် မသုံးနိုင်။ ထို့ကြောင့်-
ဘာ(သည်)အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေသလဲ ဟူ၍သာ ရေးလိုက ရေးနိုင်သည်။

မည်သည့်

၁၀။ အမှား။ မည်သည့် စာအုပ် မကောင်းချေ။
အမှန်။ မည်သည့် စာအုပ်မျှ မကောင်းချေ။
အကြောင်းပြ။ (မည်သည့်)မှာ ပုဒ် မပြည့်စုံသေးချေ။ နောက်မှ(မျှ၊ မဆို၊ ဟူ၍တွင်) စသည်တို့ကို ဆက်၍သုံးမှ ပြည့်စုံသည်။ မေးခွန်းဖြစ်မှု နောက်ဆက်မပါဘဲ-
မည်သည့်စာအုပ်နည်း၊ စသည်ဖြင့်သုံးနိုင်လေသည်။

မို့

၁၁။ အမှား။ သူမသိမို့ မေးသည်။
အမှန်။ သူမသိလို့ မေးသည်။
အကြောင်းပြ။ (မို့)ကို ကြိယာနှင့်မတွဲ၊ နာမ်နှင့်သာ အတွဲ

များသည်။ ကြိယာနှင့်(လို့)ကိုသာ အသုံးများသည်။ (လို့)သည် (သောကြောင့်)ဟူသော စကားနှင့်ညီမျှသည်။

လို့

၁၂။ အမှား။ သူရဲကောင်းလို့ သတ္တိရှိသည်။

အမှန်။ သူရဲကောင်းမို့ သတ္တိရှိသည်။

အကြောင်းပြ။ (မို့)သည် (ဖြစ်သည့်အတွက်)ဟူသော စကားနှင့် ညီမျှသည်။ ထို့ကြောင့် နာမ်နှင့်သာ အသုံးများသည်။

သူရဲကောင်းမို့လို့ ဟူ၍ဖြစ်စေ၊

သူရဲကောင်းဖြစ်သည်မို့ ဟူ၍ဖြစ်စေ သုံးနိုင်သည်။

(လို့)ကို ကြိယာအဆုံးသတ် (သည်)နှင့် မတွဲရချေ။ (မို့)ကို မူ ကြိယာအဆုံးသတ်ပါလျှင် တွဲ၍သုံးသည်။ သူရဲကောင်းဖြစ်သည် (၏အကြောင်းကြောင့်)ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။

ဘွယ်

၁၃။ အမှား။ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ဘွယ်ကောင်း၏။

အမှန်။ ဤစာအုပ်သည် ဖတ်ဖွယ်ကောင်း၏။

အကြောင်းပြ။ စာအုပ်ကို ဖတ်သည်ကား မှန်သည်။

သို့ရာတွင် (ဖွယ်)သည် ကံပါသောကြိယာကို ကံမပါသော ကြိယာအဖြစ်ပြောင်းနိုင်သဖြင့် (ကို)ဟူသော ကံပုဒ်ကိုသုံးရန် မလိုပေ။ (သည်)ဟူသော ကတ္တားပုဒ်သာလိုသည်။

ထိုက်

၁၄။ အမှား။ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ထိုက်၏။

အမှန်။ ဤစာအုပ်သည် ဖတ်ထိုက်၏။

အကြောင်းပြ။ (ထိုက်)သည်လည်း ကံပုဒ်အဖြစ်မှ
ကတ္တာပုဒ်ကို ပြောင်းစေနိုင်လေသည်။

ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ပါ။ ဟူ၍ဖြစ်စေ၊

ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ခြင်းသည် ထိုက်၏ဟူ၍ဖြစ်စေ၊

ရေးလိုက ရေးနိုင်သည်။

တို့

၁၅။ အမှား။ လူများသည် ရွှေကို တန်ဖိုးထားမြဲဖြစ်၏။

အမှန်။ လူတို့သည် ရွှေကို တန်ဖိုးထားမြဲဖြစ်၏။

အကြောင်းပြ။ လူများကိုဆိုရာ၌ အရေအတွက်အားဖြင့်
များပြားသည်ကို မဆိုလို၊ လူဟူသမျှအားလုံးကို ပေါင်းရုံး
ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် (တို့)ကိုသာ သုံးစွဲရလေ
သည်။ ထိုနည်းတူ (ကောင်းကင်တို့၊ လရောင်တို့) စသည်
ဖြင့် ပေါင်းခြံ၍သုံးသည်။ (ကောင်းကင်များ၊ လရောင်
များ) ဟူ၍ အသုံးမတွင်ချေ။

မှတ်ချက်။ တို့ကို သုံးယောက်တို့၊ ငါးဦးတို့ စသည်ဖြင့် အရေ
အတွက်ပြ သင်္ချာနှင့်လည်း တွဲ၍သုံးသည်။

သာမက

၁၆။ အမှား။ ကလေးသည် စာမတတ်မြောက်မည်သာမက၊ ဖျင်း

လည်း ဖျင်းမည်။ ကလေးသည် စာမတတ်မြောက်ခြင်းမရှိ

မည်သာမက ဖျင်းလည်း ဖျင်းမည်။

အမှန်။ ကလေးသည် စာတတ်မြောက်မည်မဟုတ် သည် သာမက၊ ဖျင်းလည်း ဖျင်းမည်။

အကြောင်းပြ။ (သာမက)ကို မည်ဟူသော မသေချာ သည့် အနာဂတ်ပုဒ်မျိုးနှင့် တိုက်ရိုက်သုံးလေ့မရှိပေ။ အနာဂတ်ပုဒ်ကို တိကျစွာသုံးမှ ဖြစ်မည့်အခါ၌(သည်)နှင့် ဖြည့်ဆက်၍။

တတ်မြောက်မည် မဟုတ်(သည်)-သာမက ဟူ၍ သာ သုံးနှုန်းရလေသည်။

အတွက်

၁၇။ အမှား။ မိန်းကလေးသည် နောင်ရေးကို ပူပန်၏။

အမှန်။ မိန်းကလေးသည် နောင်ရေးအတွက် ပူပန်၏။

အကြောင်းပြ။ (ပူပန်)ဟူသော ကြိယာသည် (နောင် ရေး)ကိုကံ အဖြစ်မဆက်စပ်ချေ။ (နောင်ရေး)ကိုမျှော်၏၊ တွေး၏။ စဉ်းစား၏ဟူ၍ တိုက်ရိုက်သုံးနိုင်သည်။ သို့ရာ တွင် ပူပန်ခြင်းသည် စိတ်၏ခံစားမှုမျှဖြစ်၍(နောင်ရေး)နှင့် တိုက်ရိုက်မစပ်ဆိုင်၊ အကြောင်းအခြေပြုရာအဖြစ်သာ ဆက်စပ်၏။ ထို့ကြောင့် (အတွက်)က ပို၍ဆီလျော်လေ သည်။

အား

၁၈။ အမှား။ ကျောင်းသားသည် စာအုပ်အား ဆရာကိုပေး၏။

အမှန်။ ကျောင်းသားသည် စာအုပ်ကို ဆရာအားပေး၏။

အကြောင်းပြ။ တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်သော ကံပုဒ်အတွက်
(ကို)ကို သုံး၍၊ အဖြည့်အပိုဖြစ်သော ဒုတိယကံပုဒ်
အတွက် (အား)ကို သုံးရသည်။ ကံပုဒ်တစ်ခုတည်းရှိလျှင်
(ကို)ကိုသာ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။

နှင့်

၁၉။ အမှား။ ဘောင်းဘီဖြင့် လူကို မှတ်မိ၏။

အမှန်။ ဘောင်းဘီနှင့် လူကို မှတ်မိ၏။

အကြောင်းပြ။ တကွဖြစ်သော၊ တကွ ပါသောအရာတို့
တွင်(နှင့်)ကိုသာ သုံးရသည်။

မျက်မှန်နှင့်လူ၊

အဖုံးနှင့် ပုလင်း၊

သကြားနှင့်နယ်၊

စသည်တို့တွင်(နှင့်)ကိုသာ သုံးရသည်။

ဖြင့်

၂၀။ အမှား။ သူသည် ပြည်သို့ မီးရထားနှင့် သွားသည်။

အမှန်။ သူသည် ပြည်သို့ မီးရထားဖြင့် သွားသည်။

အကြောင်းပြ။ အားကိုး အမှီအဖြစ်၊ လက်စွဲအသုံးချ
ပစ္စည်းအဖြစ်၊ အထောက်အခံ အကူအညီအဖြစ် သုံးစွဲ
သောပုဒ်များအတွက် (ဖြင့်) (အားဖြင့်)ကိုသာ သုံးရသည်။

ငွေဖြင့်ဝယ်သည်။

စက်ဖြင့် တူးသည်။

တက်ဖြင့် လှော်သည်။

စသည်တို့တွင် (ဖြင့်)ကိုသုံးရသည်။

သို့ရာတွင် အားကိုးအကူအထောက်အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲ
စေကာမူ၊ တစ်ချိန်တည်းတွင် (တပေါင်းတကွတည်း)
ကဲ့သို့ သဘောဝင်နေသည့်အခါ (နှင့်)ကိုလည်း သုံးကြပြန်
သည်။ ထို့ကြောင့် (နှင့်)နှင့် (ဖြင့်)အသုံးများ ရောထွေးရ
တတ်သည်။

လက်အိတ်ဖြင့် ကိုင်သည်၊ လက်အိတ်နှင့် ကိုင်သည်။

ရေဖြင့် နယ်သည်။ ရေနှင့် နယ်သည်။

ဟူ၍ နှစ်မျိုးသုံးနိုင်ကြသည်။

အဖြစ်

၂၁။ အမှား။ ခင်ဗျား နံနက်စာကို စားသည့်ထမင်းသည် များသလား။

အမှန်။ ခင်ဗျား နံနက်စာအဖြစ် စားသည့်ထမင်းသည် များ
သလား။

အကြောင်းပြ။ (နံနက်စာ)သည် သီးခြားကံပုဒ်လည်း
မဟုတ်ချေ။ ထမင်းသည်သာ ကံပုဒ်ဖြစ်၍ (နံနက်စာ)မှာ
ကံပုဒ်၏ အဖြည့်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် (အဖြစ်)ဟူ
သော စကားလုံးက ပို၍ဆီလျော်သည်။

ယင်း

၂၂။ အမှား။ သူသည် ပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်ကို ဆရာအားပြ၏။

၎င်းကို ဆရာက စစ်ဆေးသည်။

အမှန်။ သူသည် ပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်ကို ဆရာအားပြ၏။

ယင်းကို ဆရာက စစ်ဆေးသည်။

အကြောင်းပြ။ ယင်းသည်(လည်းကောင်း) ရှေးရေး
 (လေးကောင်း) ၏ အတိုရေးနည်းပင်ဖြစ်၍ ထပ်ဆင့်
 စကားဆက်သာဖြစ်သည်။ နာမ်စားပုဒ်မဟုတ်ချေ။ နာမ်
 စားအဖြစ် (ယင်း)ကိုသာ သုံးသင့်သည်။

မှတ်ချက်။ (၎င်း)ကို၊ သူသည်၎င်း၊ ကျွန်တော်သည်၎င်း စသည်
 ဖြင့်၊ ကတ္တားနှင့် ကံကို အလဲအလှယ်အားဖြင့် ဖော်ပြရာ၌
 သာသုံးရသည်။

သို့

၂၃။ အမှား။ ဆရာဝန်ကြီးသည် လန်ဒန်ကို သွားသည်။

အမှန်။ ဆရာဝန်ကြီးသည် လန်ဒန်သို့ သွားသည်။

အကြောင်းပြ။ သွားခြင်းကြိယာအတွက် ကံပုဒ်ပြ စကား
 လုံး (ကို) ကိုမလိုချေ။

ရှေးရှုပြစကားလုံး (သို့) ကိုသာ သုံးသင့်သည်။

နှင့်

၂၄။ အမှား။ ကျွန်တော့်စာအုပ်ကို ခိုးလျှင် ဆရာကြီးနှင့်တိုင်မည်။

အမှန်။ ကျွန်တော့်စာအုပ်ကို ခိုးလျှင် ဆရာကြီးအားတိုင်မည်။

အကြောင်းပြ။ ဆရာကြီးသည် အတိုင်ခံရသူ ကံပုဒ်
 ဖြစ်၍(အား) နှင့် (ကို)ကိုသာ သုံးသင့်သည်။ (နှင့်)ကို

မြန်မာအဘိဓာန်၌-

“၎င်း”ကို“ထို”နှင့် အတူတူဟူ၍ နာမ်စားအဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။ “လည်းကောင်း”
 ကို ရှေ့နောက်ပုဒ်တို့ကို တစ်ပေါင်းတည်းအနက်ကောက်ယူရန် ပြသည့်စကားလုံး
 ဟု “သမ္ပန္န”အဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။

သုံးလျှင် ဆရာကြီးနှင့်အတူသွား၍ အခြားသူတစ်ဦးထံ
တိုင်ကြားမည့် အဓိပ္ပာယ်ရောက်နေစေသည်။

ထက်

၂၅။ အမှား။ ဤသူငယ်မသည် ကျွန်မထက်ငယ်သည်။
အမှန်။ ဤသူငယ်မသည် ကျွန်မအောက်ငယ်သည်။
အကြောင်းပြ။ နှိုင်းယှဉ်ရာ၌ ပိုလွန်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ လျော့
ခြင်းနည်းခြင်း၊ ငယ်ခြင်းတို့အတွက်(အောက်)ကို သုံးသင့်
သည်။

ဘဲ

၂၆။ အမှား။ သူသည် နှစ်ရက် ရေမသောက်၍ နေနိုင်သည်။
အမှန်။ သူသည် နှစ်ရက် ရေမသောက်ဘဲ နေနိုင်သည်။
အကြောင်းပြ။ တားမြစ်သော ကြိယာတွင် (ဘဲ)ကိုသုံး၍
ရိုးရိုးကြိယာတွင် (၍)ကိုသုံးနိုင်သည်။ ဥပမာ-
သူသည် နှစ်ရက်တိုင် ရေသောက်၍ နေနိုင်သည်။

လျှင်

၂၇။ အမှား။ မိုးရွာလျှင် ရေချိုးသည်။
အမှန်။ မိုးရွာလျှင် ရေချိုးမည်။
အကြောင်းပြ။ (လျှင်)သည် မဖြစ်သေးသော အနာဂတ်ကို မျှော်၍
ရည်ဆိုသော ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ကြိယာနောက်ဆက်
မှာ (မည်)သာ ဖြစ်သင့်ပေသည်။ အကယ်၍ (လျှင်)ကို
အတိတ်ညွှန်သည့် (သောအခါ)အနက်မျိုးဖြင့် သုံးလျှင်မူ

ကား ခြွင်းချက်ထား၍ သုံးနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ ဥပမာ-
 ခမည်းတော်မင်းကြီးလွန်လျှင် အိမ်ရှေ့မင်းနန်းစံ၏။
 (သည်)ဤတွင်(လျှင်)အစား(သောအခါ)ကို သုံးစွဲခြင်းက
 ပို၍ သင့်လျော်ပေမည်။

အကြောင်းမူကား

၂၈။ အမှား။ စပါးပင်သည် သန်၏။ အကြောင်းမူကား မြေဩဇာ
 ကျေး၏။

အမှန်။ စပါးပင်သည် သန်၏။ အကြောင်းမူကား မြေဩဇာ
 ကျေးခြင်းကြောင့်တည်း။

အကြောင်းပြ။ (အကြောင်းမူကား)သည် (အကြောင်း
 ရင်းကို ဆိုလိုသည်ရှိသော်)ဟူသောအနက်ရှိ၍ စကားစ
 တင်ကျန်၏။ အဆုံးအကွပ်အသိမ်း၌ (ကြောင့်)ဟူသော
 စကားမျိုးဖြင့်သာ ကွပ်သိမ်းသင့်သည်။

အစား

၂၉။ အမှား။ ဤကျောင်း၌ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ဆရာနှစ်ဦးအတွက်
 ဆရာသစ် မရောက်လာသေးချေ။

အမှန်။ ဤကျောင်း၌ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ဆရာနှစ်ဦးအစား
 ဆရာသစ် မရောက်လာသေးချေ။

အကြောင်းပြ။ ဆရာသစ်မှာ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ဆရာ
 ဟောင်းများ၏ အကျိုးအလိုငှာမဟုတ်ဘဲ၊ အစားဝင်ရန်
 သာ ဖြစ်သဖြင့်၊ (အတွက်)ကို မသုံးသင့်ပေ။ ထို့ကြောင့်
 (အစား)ကိုသာ လွှဲပြောင်းသုံးသင့်သည်။

မှ

၃၀။ အမှား။ သောင်းကျန်းသူနှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာ တပ်မတော်မှ
လက်နက်များ သိမ်းဆည်းရရှိ၏။

အမှန်။ သောင်းကျန်းသူနှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာ တပ်မတော်က
လက်နက်များ သိမ်းဆည်းရရှိ၏။

အကြောင်းပြ။ (မှ)ကို သုံးသဖြင့် တပ်မတော်က မသိမ်း
ဘဲ တပ်မတော်ထံမှ သောင်းကျန်းသူက သိမ်းသကဲ့သို့
ဖြစ်နေသည်။ ကတ္တာပုဒ်ကို ထင်ရှားစေရန် (ကို)ကိုသာ
သုံးစွဲရလေသည်။

□

စကားသုံးမတိကျမှု အမှားများ

မြန်မာဘာသာ၌ စကားသုံးမမှန်သည့်အတွက် ဆိုလိုရာမရောက်ဘဲ ရည်ရွယ်ရင်းပျက်ပြားရသည့် အမှားများလည်းရှိသည်။ သုံးသင့်သော စကားလုံး မသုံးမိသဖြင့် အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုး ကောက်ယူနိုင်ခွင့်လည်း ရစေသည်။ ထိုသို့သောအမှားမျိုးကို သတိပြု၍ လိုရင်းအမှန်ကို ရွေးချယ်သုံးစွဲတတ်ရန် လိုပေသည်။ စကားသုံးကွဲပြား၍ အဓိပ္ပာယ်ခြားနားမှုများကို အောက်တွင်နှိုင်းယှဉ်ပြထားသည်။

စ၍-စပြီး

၁။ အသက်အငယ်ဆုံး ကလေးမှစ၍ ကျောက်ထိုးရမည်။

(စတင်၍)

ဤဝါကျအဓိပ္ပာယ်မှာ ကျောက်ဆေးထိုးပေးရာ၌ အသက်အငယ်ဆုံးကလေးကို ရှေးဦးစွာထိုး၍ အသက်ကြီးစဉ် ငယ်လိုက်အားဖြင့် အသက်ကြီးသောကလေးကို နောက်ဆုံးမှထိုးရန်ဖြစ်သည်။

၂။ အသက်အငယ်ဆုံး ကလေးမှစပြီး ကျောက်ထိုးရမည်။
(အစ၊ မကျန်)

အသက်ကြီးသော ကလေးများသာမက၊ အသက်ငယ်
သောကလေးများကအစ၊ ကလေးကြီးအထိ ကလေးမှန်
သမျှ ကျောက်ဆေးထိုးရန်ဖြစ်သည်။

အောင်-ရအောင်

- ၁။ သူ၏ အခက်အခဲဟူသမျှကို ကျွန်တော်သိအောင် ကူညီပါ။
ကျွန်တော့်အား အသိမပေးဘဲ သူ့အားမကူညီပါနှင့် သူ့
အား ကူညီလိုလျှင် ကျွန်တော့်ကို အသိပေးလျက်သာ
ကူညီပါဟု ဆိုရာရောက်သည်။
- ၂။ သူ၏ အခက်အခဲဟူသမျှကို ကျွန်တော်သိရအောင် ကူညီပါ။
သူ၏အခက်အခဲများကို ကျွန်တော်သိချင်ပါသည်။ ထိုသို့
သိခွင့်ရလေအောင် ကျွန်တော့်အား ကူညီမစပါဟူ၍ ဆိုရာ
ရောက်သည်။

မျှ-မျိုး

- ၁။ ကျွန်တော် ဖတ်လိုသည်မှာ ဤစာအုပ်မျှမဟုတ်ပါ။
ဤစာအုပ်ကိုလည်း ဖတ်လိုသည်။ ထိုမျှမက အခြား
စာအုပ်များကိုလည်း ဖတ်လိုသေးကြောင်း ဖော်ပြသည်။
- ၂။ ကျွန်တော် ဖတ်လိုသည်မှာ ဤစာအုပ်မျိုးမဟုတ်ပါ။
ဤစာအုပ်နှင့် အမျိုးအစားမတူသော အခြားစာအုပ်မျိုးကို
သာ ဖတ်လိုသည်။ ဤစာအုပ်ကို မဖတ်လိုဟု ဆိုရာ
ရောက်သည်။

နည်းတူ-ကဲ့သို့

၁။ ကျွန်တော် ခင်ဗျားနည်းတူ ရေခဲပေါ်၌ မလျှောက်နိုင်ပါ (မလျှောက် နိုင်သည်နည်းတူ)

ခင်ဗျားမလျှောက်နိုင်သည့်နည်းတူ၊ ကျွန်တော်လည်း မလျှောက်နိုင်၊ ခင်ဗျားနှင့် ဘာမျှမထူးဟုဆိုလိုသည်။

၂။ ကျွန်တော် ခင်ဗျားကဲ့သို့ ရေခဲပေါ်၌ မလျှောက်နိုင်ပါ။ (လျှောက် နိုင်သကဲ့သို့)

ခင်ဗျားလျှောက်နိုင်သော်လည်း၊ ခင်ဗျားလျှောက်သကဲ့ သို့ ကျွန်တော်က မလျှောက်နိုင်၊ ခင်ဗျားစွမ်းရည်ကို ကျွန် တော် မမီဟု ဆိုလိုသည်။

သကဲ့သို့-ကဲ့သို့

၁။ နေထိခဲ့သော် ပန်းသကဲ့သို့ ညှိုးနွမ်းလိမ့်မည်။

သကဲ့သို့မှာ ကြိယာနှင့်သာ သုံးသဖြင့် ပင်ပန်း၊ မောပန်း တိသကဲ့သို့ ညှိုးနွမ်းလိမ့်မည်ဟုဆိုလိုသည်။

၂။ နေထိခဲ့သော် ပန်းကဲ့သို့ ညှိုးနွမ်းလိမ့်မည်။

ပန်းပွင့်များ နွမ်းသည့်နည်းတူ နွမ်းလိမ့်မည်ဟုဆိုလိုသည်။

၁။ ဆေးရောင်ခြယ်ထားပုံမှာ ကျားသကဲ့သို့ ရှိသည်။

တပြင်တည်းမညီ၊ ကွက်ကျားနေဘိသကဲ့သို့ ရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ ဆေးရောင်ခြယ်ထားပုံမှာ ကျားကဲ့သို့ ရှိသည်။

အဝါစင်း၊ အနက်စင်းများနှင့် ကျားသတ္တဝါ၏အရောင် အသွေးကဲ့သို့ စပ်ထားသည်ဟုဆိုလိုသည်။

- ၁။ သူ လမ်းလျှောက်ပုံမှာ နွားမသွားကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။
 နွား၏ သွားများကို ပမာနှိုင်းသည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။
- ၂။ သူ လမ်းလျှောက်ပုံမှာ နွားမသွားသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။
 နွား၏ သွားဟန်ကို ပမာနှိုင်းကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ဤကဲ့သို့-ဤသို့လျှင်

- ၁။ သူသည် နေ့စဉ် နို့တစ်ခွက်ကျ ဆားတစ်ဇွန်း ထည့်၍သောက်၏။
 ဤကဲ့သို့ သောက်သဖြင့် ဝဖြိုး၏။ (နည်းအတိုင်း)
 သောက်ပုံသောက်နည်းကိုဆက်လက်၍ မပြောင်းမလဲ
 လိုက်နာကြောင်းပြသည်။ ဆားမထည့်ဘဲမသောက်၊ ဆား
 ထည့်၍သာသောက်သည်ကို ဆိုလိုသည်။
- ၂။ သူသည် နေ့စဉ် နို့တစ်ခွက်ကျ ဆားတစ်ဇွန်း ထည့်၍သောက်၏။
 ဤသို့လျှင် သောက်သဖြင့် ဝဖြိုး၏။(အစဉ်အတိုင်း)
 နေ့စဉ်မှန်မှန် သောက်မြဲအလေ့အထကို မပျက်ဆက်လက်
 ၍ ကျင့်သုံးကြောင်းပြသည်။ နို့မသောက်သောနေ့သည်
 မရှိကြောင်း ထင်ရှားစေသည်။

အဖြစ်ဖြင့်-အဖြစ်သို့

- ၁။ ရင်ထဲမှအပူသည် မျက်ရည်အဖြစ်ဖြင့် ပေါ်ထွက်လာ၏။
 ပြောင်းလဲပြီးသော အသွင်တစ်ရပ်အဖြစ်ဖြင့် ပေါ်ထွက်လာ
 ကြောင်းကို ဆိုလိုသည်။
- ၂။ ရင်ထဲမှအပူသည် မျက်ရည်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာ၏။
 (သို့)ဟူသောစကားဖြင့် အသွင်သစ်ကို ပြောင်းလဲပုံကိုသာ
 တိုက်ရိုက်ပြ၏။ ပေါ်ထွက်ဟူသောကြိယာကို တွဲစပ်၍မရ
 ပေ။

မျှ-မဆို

၁။ ကလေးအား မည်သည့်အစာကိုမျှ ကျွေးရန် ဆရာဝန်က အကြံ မပေးသေးပါ။

(မျှ)ဟူသောစကားသည် ငြင်းပယ်သောကြိယာအတွက် သာသုံး၍ မကျွေးရန်ရည်၍ သုံးသည်။ အစာဟူသမျှ လုံးဝမကျွေးရသေးကြောင်း သိနိုင်သည်။

၂။ ကလေးအား မည်သည့်အစာကိုမဆို ကျွေးရန် ဆရာဝန်က အကြံ မပေးသေးပါ။

(မဆို)ဟူသောစကားသည် အကန့်အသတ်မရှိကြောင်းကို ပြ၍ အစားအစာအမျိုးစုံကိုကား ကျွေးရန်မထောက်ခံ၊ သို့ရာတွင် ကျွေးနေကျအစားအစာကိုမူ ကန့်ကွက်ခြင်း မပြုသည့်အဓိပ္ပာယ် ပေါက်နေလေသည်။

(မျှ)သည် အနည်းဆုံး အတိုင်းအဆကိုပြ၍ ငြင်းပယ်သည့် ကြိယာနှင့် သုံးရ၍၊ (မဆို)သည် အများဆုံးအတိုင်းအဆ ကိုပြ၍ ရိုးရိုးကြိယာနှင့်သုံးနိုင်သည်။

အကြောင်း-ပုံ

၁။ ဆရာသည် သူငယ်၏ကြိုးစားခြင်းအကြောင်းကို မိခင်အား ပြောပြ သည်။

သူငယ်ကြိုးစားခြင်း၏ အကြောင်းရင်းရည်ရွယ်ချက်ကို ပြောပြသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရောက်သည်။

၂။ ဆရာသည် သူငယ်၏ကြိုးစားပုံကို မိခင်အား ပြောပြသည်။

သူငယ် မည်သို့မည်ပုံကြိုးစားသည်ကို ရှင်းလင်းပြောပြ သည်ဟု နားလည်ရလေသည်။

ဖြင့်-နှင့်

- ၁။ လူဆိုးသည် သေနတ်နှင့် သေနာသည်။
သေနတ်ကိုပိုက်လျက်၊ သေနတ်နှင့်တစ်ပါတည်း သေနာသည်ဟု နားလည်ရသည်။
- ၂။ လူဆိုးသည် သေနတ်ဖြင့် သေနာသည်။
သေနတ်ဒဏ်ချက်ဖြင့်၊ သေနတ်ပစ်ခံရ၍ သေနာသည်ဟု နားလည်ရသည်။

သည်-ပြီ

- ၁။ သူ ဘယ်တော့မှ ဝတ္ထုမဖတ်သည်ကို ကျွန်ုပ်သိသည်။
ဝတ္ထုကို ဖတ်လေ့ဖတ်ထ မရှိကြောင်းကို သိသည်။
- ၂။ သူ ဘယ်တော့မှ ဝတ္ထုမဖတ်ပြီဟု ကျွန်ုပ်သိသည်။
ဝတ္ထုကို ယခင်က ဖတ်ခဲ့သော်လည်း၊ ရှေ့အဖို့ မဖတ်တော့ ပြီဖြစ်ကြောင်းကို သိသည်။

ပြီး-ကာ

- ၁။ ဧည့်သည်သည် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက်ကာ ထမင်းစားသည်။
ထမင်းစားဆဲမှာပင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်း သောက်ကြောင်း သိသာသည်။
- ၂။ ဧည့်သည်သည် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက်ပြီး ထမင်းစားသည်။
လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက်ခြင်း ပြီးစီးသည့်အခါမှ ထမင်းကို ဆက်၍စားကြောင်း သိသာသည်။

တွင်-အနက်

- ၁။ ဤစာအုပ်များတွင် ဘာသာရေးစာပေ မပါဝင်ချေ။
စာအုပ်တစ်အုပ်စီအတွင်း၌ ဘာသာရေးနှင့်ဆိုင်သော စာဟူ၍ မပါဝင်ကြောင်းကို ပြသည်။
- ၂။ ဤစာအုပ်များအနက် ဘာသာရေးစာပေ မပါဝင်ချေ။
စာအုပ်အားလုံးပေါင်းတွင် ဘာသာရေးအကြောင်းကို သီးခြားရေးသော စာတစ်အုပ်တလေမျှ မပါကြောင်းကို ပြသည်။

၍-လျက်

- ၁။ ဤလူသည် ခြေတစ်ပေါင်ကျိုးခုန်၍ ခရီးဝေးသွားနိုင်သည်။
ခြေတစ်ပေါင်ကျိုးခုန်နိုင်သည်မှာ အစွမ်းတစ်ခုဖြစ်၍ ခရီးဝေးသွားနိုင်ခြင်းမှာ အစွမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု နားလည်ရသည်။
- ၂။ ဤလူသည် ခြေတစ်ပေါင်ကျိုးခုန်လျက် ခရီးဝေးသွားနိုင်သည်။
ခြေတစ်ပေါင်ကျိုးခုန်ရင်းနှင့် ခရီးဝေးသည်အထိ သွားနိုင်စွမ်းသည်ဟု နားလည်ရသည်။

စကားလုံးအနေအထားအမှားများ

မြန်မာစာရေးသားရာတွင် စကားလုံးအနေအထား မမှန်ကန်သည့် အတွက် အဓိပ္ပာယ်မှာ ရည်ညွှန်းသလို မပေါ်ထွက်ဘဲ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။ အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးကောက်ယူနိုင်စရာလည်း ရှိတတ်၍ ရေးသူ၏ ကောက်ယူချက်နှင့် ဖတ်သူ၏ ကောက်ယူချက်တို့ ကွဲလွဲနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် စကားလုံးအနေအထား မှန်ကန်အောင် ရေးတတ်စေရန် အောက်ပါအမှားများကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြသည်။

က

၁။ ဆရာသည် အနည်းဆုံးကလေးများ၏ သဘောကိုသိရမည်။

ကလေးအများစုနှင့် အနည်းစုကိုခွဲ၍၊ အနည်းဆုံးသော ကလေးအမျိုးအစား၊ အသက်အရွယ်စုသဘောကိုသာ သိဖို့လိုသည်။ ကျန်အများစုကလေးများ၏ သဘောကို သိရန်မလိုဟု အဓိပ္ပာယ်ရောက်သည်။(အနည်းဆုံးသော)

၂။ အနည်းဆုံး ဆရာသည် ကလေးများ၏သဘောကို သိရမည်။

အနည်းဆုံးအရေအတွက်ရှိသော ဆရာစုသည်သာ ကလေးများ၏သဘောကို သိရန်လိုသည်။ ဆရာအများစုက အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့နေရန်သာရှိသည်ဟု ဆိုလိုရာရောက်သည်။

၃။ အနည်းဆုံးအားဖြင့် ဆရာသည်ကလေးများ၏ သဘောကို သိရမည်။

ကလေးများ၏သဘောကို ဆရာသည် မှချသိရမည်။ ထို့ထက်မက ကလေးအကြောင်းကို များစွာ သိသင့်သော်ငြားလည်း မသိနိုင်သည့်အဆုံး၊ ကလေးသဘောမျှကို အနည်းဆုံးထား၍ သိရန်လိုသည်ဟု ဆိုရာရောက်သည်။

ဝါကျအားလုံးသည် အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးတည်းအတွက် အားလုံးတူညီသည်ဟု ထင်ရစေကာမူ စကားလုံးထားပုံအရ အဓိပ္ပာယ်အကောက်အယူလွဲနိုင်ပေသည်။

ခ

၁။ သပိတ်မှောက်သော ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများ ဆွေးနွေးကြသည်။

ကျောင်းသားများလည်း သပိတ်မှောက်၍ ဆရာများလည်း သပိတ်မှောက်ကာ၊ သပိတ်မှောက်သူအချင်းချင်း ကျောင်းသားနှင့်ဆရာ ဆွေးနွေးကြသည်ဟု ဆိုရာရောက်သည်။

၂။ သပိတ်မှောက်သော ကျောင်းသားများ ဆရာများနှင့် ဆွေးနွေးကြသည်။

ကျောင်းသားများသာ သပိတ်မှောက်၍ ထိုသပိတ်မှောက်သူများက ဆရာများနှင့် ဆွေးနွေးကြသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။

မိမိရေးလိုရာအဓိပ္ပာယ်ပေါ်အောင် စကားလုံးအထားအသို အစီအစဉ်ကို စစ်ဆေး၍ နည်းယူရေးသားရန်လိုပေသည်။

ဂ

၁။ အိမ်သို့ရောက်သောအခါ စားရန် ချက်သည်။

အိမ်သို့ရောက်သောအခါမှသာ စားတော့မည်ဟု အိမ်မရောက်မီ ခရီးတစ်နေရာတည်းက ချက်၍ တစ်ပါတည်းယူလာသကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။

၂။ စားရန် အိမ်သို့ရောက်သောအခါ ချက်သည်။

လမ်းခရီးတွင် မချက်ခဲ့၊ စားရေးသောက်ရေးအတွက် အိမ်သို့ရောက်သောအခါမှပင် ချက်ပြုတ်ရတော့သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။

လိုရာနာမ်၊ လိုရာကြိယာဝိသေသန၊ လိုရာကြိယာတို့ကို နီးကပ်စွာ တွဲဆက်၍ ရေးသားသည်ကို သတိပြုသင့်သည်။

ဃ

၁။ ရန်ကုန်က ဦးဘလာသည်။

ရန်ကုန်မှာနေသော ဦးဘရောက်လာသည်။ ရောက်လာသူမှာ အခြားမြို့နေ ဦးဘမဟုတ်၊ ရန်ကုန်မြို့နေ ဦးဘဖြစ်သည်ဟုဆိုလိုသည်။

၂။ ဦးဘ ရန်ကုန်က လာသည်။

ဦးဘသည် ပြည်မှ မလာ၊ ဟင်္သာတမှ မလာ၊ ရန်ကုန်မှလာသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

C

၁။ သင် မအိပ်နေလျှင် ဆေးသောက်ပါ။

အိပ်မပျော်သော ရောဂါဖြစ်နေလျှင် ဆေးသောက်ပါဟု ဆိုလိုသည်။ မအိပ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေသည်ကို ထင်ရှားစေသည်။

၂။ သင် အိပ်မနေလျှင် ဆေးသောက်ပါ။

သင်အိပ်နေခြင်းမဟုတ်ဘဲ ထိုင်နေသည်၊ လျောင်းနေသည်ဆိုပါက ဆေးသောက်ပါ။ အိပ်ပြီဆိုလျှင်ကား နိုးမှသောက်နိုင်သည်ဟု ရည်ညွှန်းရာရောက်သည်။

(နေ)ကို ကြိယာနှင့် တွဲရာ၌ (မ)ပါရှိသောအခါ (မ)သည် မူလကြိယာနှင့်ကပ်၍ မနေရဘဲ၊ (နေ)နှင့်သာကပ်၍ နေစေရမိဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက (နေ)သည် ကြိယာထောက်မဖြစ်ဘဲ သီးခြားကြိယာဖြစ်သွားတတ်သည်။

စ

၁။ ရန်လိုသော ဆရာ၏ ခွေးသည် ကလေးကိုကိုက်သည်။

ဆရာသည် ရန်လိုတတ်သော လူတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း နားလည်ရသည်။

၂။ ဆရာ၏ ရန်လိုသောခွေးသည် ကလေးကို ကိုက်သည်။

ဆရာသည် ရန်လိုသူမဟုတ်၊ ခွေးသည်သာ ရန်လိုတတ်သော ခွေးဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်။

ဆ

၁။ ကျောင်းသားသည် စာကြည့်တိုက်သို့ အပြေးအလွှားလာ၍ သတင်းစာဖတ်သည်။

လာသည့်အခါသာလျှင် အပြေးအလွှားလာ၍ သတင်းစာကို အများနည်းတူ ဖတ်သည်ဟု နားလည်ရသည်။

၂။ ကျောင်းသားသည် စာကြည့်တိုက်သို့လာ၍ အပြေးအလွှား သတင်းစာဖတ်သည်။

လာစဉ်က အများနည်းတူပင်လာ၍ သတင်းစာကိုဖတ်သည့်အခါ တွင်သာ အပြေးအလွှားဖတ်သည်ဟု နားလည်ရသည်။

ဇ

၁။ မျောက်သည် ငှက်ပျောသီးကို အခွံနှာ၍ စားသည်။

အခွံကိုနှာ၍ ငှက်ပျောသီးအသားကိုစားကြောင်း နားလည်စေသည်။

၂။ မျောက်သည် ငှက်ပျောသီးခွံကို နှာ၍စားသည်။

ငှက်ပျောသီးကို မစားဘဲ အခွံများကိုသာ နှာ၍စားနေသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရောက်သည်။

ဈ

၁။ မိန်းကလေးသည် ကောက်ညှင်းပေါင်းကို မောင်းထောင်းပြီး နောက် စားသည်။

မိန်းကလေးသည် ကောက်ညှင်းပေါင်းကို မောင်းဆုံထဲသို့ထည့်၍ ထောင်းပြီးမှ စားသည်ဟု ယူဆစရာရှိသည်။

၂။ မိန်းကလေးသည် မောင်းထောင်းပြီးနောက် ကောက်ညှင်းပေါင်းကို စားသည်။

မိန်းကလေးသည် မောင်းထောင်းသောအလုပ် ပြီးစီးမှ ကောက်ညှင်းပေါင်းကို စားသည်ဟု နားလည်ရသည်။

ည

၁။ ရဲသားသည် ကျင်လည်စွာ ခိုးသူကို ဖမ်းသည်။

သူ့ခိုးမှာ ကျင်လည်စွာ ခိုးတတ်သူဖြစ်သည်ဟု နားလည်ရသည်။

၂။ ရဲသားသည် ခိုးသူကို ကျင်လည်စွာဖမ်းသည်။

ရဲသားသည် အလွန်ကျင်လည်၍ ခိုးသူကို အရအမီ ဖမ်းနိုင်စွမ်းသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ဋ

၁။ သူ၏တဲကလေးမှာ မလုံမလဲ ဖြစ်သလိုမိုးကာထားသည်။

တဲက မလုံမလဲဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ အမိုးကိုလည်း လိုက်ဖက်အောင် ကောင်းစွာမမိုးဘဲ ထားသည်ဟုဆိုရာရောက်သည်။

၂။ သူ၏တဲကလေးမှာ ဖြစ်သလိုမလုံမလဲ မိုးကာထားသည်။

ဆင်းရဲသဖြင့် အမိုးကို ဖြစ်တတ်သလိုသာပင် မိုးကာထားရသည့်အတွက် မလုံမလဲနှင့်ပင် ထားရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ပုဒ်ဖြတ်အမှားများ

မြန်မာစာရေးရာတွင် ပုဒ်ဖြတ်သည် အရေးကြီးသည်။ ဝါကျဆုံးလျှင် နှစ်ချောင်းပုဒ်(။) ခေါ် ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝါကျပဒခေါ် ကြိယာပါသော်လည်း စကားမဆုံးသော ဝါကျအစိတ်အပိုင်းများနှင့် များပြားသော နာမ်များ၊ ကြိယာများကို ပေါင်းဆက်ရေးသားချက်များတွင် တစ်ချောင်းပုဒ်(၊) ခေါ် ပုဒ်ရပ်နှင့် စကားလုံးမဆက်မစပ် ခွဲခြားရမည့်နေရာတွင် နေရာလွတ်အကွာရာတစ်လုံးစာ()ခြားလှုပ်၍ ရေးလေ့ရှိသည်။

ထိုသို့ ပုဒ်ဖြတ်များမမှန်ကန်ဘဲ မပူးကပ်သင့်သည့် စကားလုံးများကို ပူးကပ်ခြင်း၊ ခွဲခြားခြင်းတို့ကို အလွဲလွဲအမှားမှား ပြုမိသဖြင့် ဆိုလိုရာမရောက်ဘဲ အဓိပ္ပာယ်အလွဲလွဲချော်ချော် ဖြစ်ရတတ်ပေသည်။ အောက်တွင် ပုဒ်ဖြတ်လွဲမှား၍ အဓိပ္ပာယ်ခြားနားပုံတို့ကို သိသာရန် ပုံစံများ ဖော်ပြထားသည်။

က

၁။ အသီး သီးသောသစ်ပင်များသည် ပွင့်ကြသည်။

အသီးသည် အပွင့်ပွင့်ပြီးသည်မှဖြစ်သည်။ သီးလေ့ရှိသော အပင် မျိုးသည် ပွင့်သည်ဟုဆိုလိုသည်။

၂။ အသီးသီးသော သစ်ပင်များသည် ပွင့်ကြသည်။

အမျိုးအစားများစွာသော အသက၊ အသက ပိုင်းခြားအပ်သော သစ်ပင်အစုတို့သည် အစုံအညီပွင့်ကြကုန်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ခ

၁။ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုကိုယ်ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးပါ။

ဤသို့ရေးလျှင် အဖတ်ရခက်ချေသည်။

၂။ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုကိုယ် ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးပါ။

ဟုရေးလျှင် ရှင်းပေမည်။

၁။ သဘောမတူတူတူ တူတူတူ အရေးမကြီးပါ။

ဤသို့ရေးလျှင် အဖတ်ရခက်ချေမည်။

၂။ သဘော မတူတူတူ၊ တူ တူတူ၊ အရေးမကြီးပါ။

ဟုရေးလျှင် ရှင်းပေမည်။

ဂ

၁။ ဆရာမ ပြနည်းမကျ။

ဆရာမသည် စာပြနည်း ညံ့ဖျင်းသည်။ ပြသပုံနည်းမကျဟု ဆိုရာ ရောက်သည်။

၂။ ဆရာမပြ၊ နည်းမကျ။

ဆရာပြသပေးခြင်းမရှိလျှင်၊ နည်းမကျနိုင်ဟုဆိုရာရောက်သည်။

ဃ

၁။ အဆုံးအဖြတ်ကိုအတည်ပြုပြီး နောက်အခြေအနေအရ လုပ်
ကိုင်ရမည်။

အဆုံးအဖြတ်ကို အတည်ပြုသော်လည်း နောက်အခြေအနေ မည်
သို့ရှိမည်ကို စောင့်စားလုပ်ကိုင်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ အဆုံးအဖြတ်ကို အတည်ပြုပြီးနောက် အခြေအနေအရ လုပ်
ကိုင်ရမည်။

အဆုံးအဖြတ်ကို အတည်ပြုပြီးလျှင် တည်ဆဲအခြေအနေအရပင်
လုပ်ကိုင်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။

င

၁။ ဤသစ်သီး စား ကောင်းသလား။

ဤသစ်သီးကို စား၍အရသာခံရသလား၊ ချိုမြိန်ကောင်းမွန်
သလားဟု မေးသည်။

၂။ ဤသစ်သီး စားကောင်း သလား။

ဤသစ်သီးသည် အဆိပ်အတောက်ရှိသလား စားလျှင်အန္တရာယ်
ရှိနိုင်သလားဟု မေးသည်။

စ

၁။ ၅၀-ကျော်ရာ ဂသောင်းကျန်းသူလည်းပါ၏။

လူငါးဆယ်ကျော်လေရာ သောင်းကျန်းသူ ၈ ဦးပါသကဲ့သို့
အဓိပ္ပာယ်ရောက်နေလေသည်။

၂။ ၅၀-ကျော် ရာဂ သောင်းကျန်းသူလည်း ပါ၏။

အသက်ငါးဆယ်ကျော် ရာဂ သောင်းကျန်းသူပါရှိသည်ကို ဆိုရာ

ရောက်သည်။ ကိန်းဂဏန်းကို အက္ခရာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကွင်းပိတ်၍
ဖြစ်စေရေးသင့်၏။

ဆ

၁။ ငွေကို သူ တို့ပြန်၍ မဆပ်နိုင်။

ငွေကို သူက တို့ထိသုံးစွဲမိပြန်သောကြောင့် မဆပ်ပေးနိုင်ဟု
အဓိပ္ပာယ်ပေါက်သည်။

၂။ ငွေကို သူတို့ ပြန်၍မဆပ်နိုင်။

ငွေပြန်ဆပ်ရမည်ကို သူတို့ ပြန်၍မလေးဆပ်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြ
သည်။

ဇ

၁။ ဆေးပုလင်းအား အဖုံးကိုပိတ် ကာကွယ်ရာ၌ ထားရမည်။

ပိတ်ကန့်လန့်ကာ၏ နောက်ကွယ်၌ထားရမည်ဟု အဓိပ္ပာယ်
ပေါက်သည်။

၂။ ဆေးပုလင်းအား အဖုံးကိုပိတ်ကာ ကွယ်ရာ၌ထားရမည်။

အဖုံးပိတ်ပြီးနောက် မှောင်ရာ၊ ကွယ်ရာ၌ ထားရမည်ဟု နားလည်
နိုင်သည်။

ဈ

၁။ မမိစာ ခြောက်ခါ လယ်စောင့်သည်။

မမိစာဆိုသူသည် လယ်ကို ခြောက်ကြိမ်တိုင်စောင့်သည်ဟု
အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

၂။ မမိ စာခြောက်ခါ(ကာ) လယ်စောင့်သည်။

မမိဆိုသူသည် စာကလေးငှက်ကို ခြိမ်းခြောက်မောင်းလွှတ်ကာ လယ်ကိုစောင့်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ည

၁။ သူသည် ရုပ်ရှင်နှင့်ဘောလုံး ပွဲကြည့်ခြင်းကို ဝါသနာပါသည်။

ရုပ်ရှင်၊ ဘောလုံးနှင့် ပွဲသဘင်ကိုဆိုလိုသည်။

၂။ သူသည် ရုပ်ရှင်နှင့် ဘောလုံးပွဲကြည့်ခြင်းကို ဝါသနာပါသည်။

ရုပ်ရှင်ကြည့်ခြင်း၊ ဘောလုံးပွဲကြည့်ခြင်းကို ဝါသနာပါသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဋ

၁။ စိုးရိမ်သောက ဗျာပါဒ မရှိသင့်။

သောကနှင့် ဗျာပါဒနှစ်မျိုးကိုဆိုသည်။ (ဗျာပါရနှင့် တခြားစီဖြစ်၏)

၂။ စိုးရိမ်သော ကဗျာပါဒ မရှိသင့်။

စိုးရိမ်သော ကဗျာ၏ပါဒဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်နေသည်။

စကားလုံးလျော့နေသည့် အမှားများ

မြန်မာစာရေးသားရာတွင် စကားလုံး တစ်လုံးတလေကို ထည့်သင့်လျက် မထည့်မိသောကြောင့် ဆိုလိုရာမရောက်ဘဲ မှားယွင်းရသည်များလည်း ရှိလေသည်။ သာမန်အားဖြင့် မလိုသော်လည်း အဓိပ္ပာယ်အယူအဆ မရှုပ်ထွေးစေရန်အတွက် စကားလုံးဖြည့်တန်က ဖြည့်ပေးရသည်များလည်း ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် စကားလုံးလျော့ကျန်နေသည့်အတွက် မှားယွင်းပုံမျိုးကို သတိချပ်ပြုပြင်နိုင်စေရန် အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်။

က

အမှား။ ဤစာသည် အရေးအသား၊ အရသာ မကောင်းဟုဆိုရ ၏၊ အတွေးအခေါ်ကား ကောင်း၏။

အမှန်။ ဤစာသည် အရေးအသား အရသာ(လျှင်)မကောင်းဟုဆိုရ၏၊ အတွေးအခေါ်ကား ကောင်း၏။

အကြောင်းပြ။ (အရ-သာ)ဟုဆိုသော်လည်း ဖတ်ရှုရသည့်အရသာကို ဆိုလိုသကဲ့သို့ အတွေးမှားစေသည်။ (လျှင်)ကို

ထည့်ခြင်းအားဖြင့် (အရ)ဟူသော စကားကို ပို၍ထင်ရှားစေသည်။ သို့မဟုတ် (သာ)မပါဘဲ (အရ) ဟူ၍လည်း သုံးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် မူလဆိုလိုရင်းကဲ့သို့ မလေးနက်ချေ။

ခ

အမှား။ ဆရာက အင်္ဂလိပ်စာပြနေစဉ် မိန်းကလေးသည် ဘာသာပြန်သည်။

အမှန်။ ဆရာက အင်္ဂလိပ်စာပြနေစဉ် မိန်းကလေးသည် ဘာသာပြန်(ဆို)သည်။

အကြောင်းပြ။ ဆရာ စာပြသည်ကိုနားမထောင်ဘဲ မိန်းကလေးက သူ့ဘာသာပြန်သွားသည်ဟု အထင်မှားစရာ ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် (ဆို)တစ်လုံးကို ဖြည့်ပေးသင့်သည်။

ဂ

အမှား။ ဝက်သည် ဆူသော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၍ အဆီများသည်။

အမှန်။ ဝက်သည် ဆူ(ဖြိုး)သော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၍ အဆီများသည်။

အကြောင်းပြ။ (ဆူ)ဟူသော စကားတစ်လုံးတည်းဖြင့် ဆူဆူညံညံ အော်ဟစ်တတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်ဟု အတွေးမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့်၊ (ဖြိုး)တစ်လုံးကို ဖြည့်ပေးသင့်သည်။

ဃ

အမှား။ မိန်းကလေးတို့က ဆိုကြသည်။

အမှန်။ မိန်းကလေးတို့ က(ခုန်)(သီ)ဆိုကြသည်။

အကြောင်းပြ။ မိန်းကလေးများက ပြောဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်

ရောက်နေလေသည်။

မိန်းကလေးတို့ က(၍) ဆိုကြသည်ဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ စကားလုံးတစ်ခုခု ဖြည့်သွင်းပေးခြင်းဖြင့် လိုရာ
အဓိပ္ပာယ်ကို ဖြောင့်တန်းစေနိုင်လေသည်။

c

အမှား။ မောင်နှမတစ်စု ဆိုင်အိမ်ကို ရောင်းလိုသည်။

အမှန်။ မောင်နှမတစ်စု ဆိုင်(သည့်) အိမ်ကို ရောင်းလိုသည်။
အကြောင်းပြ။ ဆိုင်ရောင်းသည့် အိမ်ဆိုင်ကို မဆိုလိုဘဲ
အမွေပိုင်ဆိုင်ကြောင်းကိုသာ ပြလိုသဖြင့် ကွဲပြားအောင်
(သည့်)ကို ဖြည့်သွင်းရန်လိုလေသည်။

စ

အမှား။ နှလုံးသားကို ရှားမီးတွင် လောင်မြိုက်ဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်
ပူပန်၏။

အမှန်။ နှလုံးသားကို ရှားမီးတွင် လောင်မြိုက်(စေ)ဘိသကဲ့သို့
ကျွန်ုပ်ပူပန်၏။

အကြောင်းပြ။ ‘လောင်မြိုက်’သည် ကာရိုက်အပြုကြိယာ
မဟုတ်သဖြင့်၊ (စေ)ကို ဖြည့်ရသည်။ သို့မဟုတ်-

နှလုံးသားကို ရှားမီးတွင် မြိုက်ဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်
ပူပန်၏။ ဟူ၍ အပြုကြိယာကို ပြောင်းလဲသုံးစွဲရပေမည်။

ဆ

အမှား။ မြို့မြောက်ဘက်တွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်ဆေးကု
ဌာန တို့လည်း ရှိသည်။

အမှန်။ မြို့မြောက်ဘက်တွင် စိုက်ပျိုးရေး(ဌာန)နှင့် တိရစ္ဆာန်
ဆေးကုဌာနတို့လည်း ရှိသည်။

အကြောင်းပြ။ (စိုက်ပျိုးရေး)နှင့် (တိရစ္ဆာန်ဆေးကု)ကို
တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်ထားသဖြင့် တစ်ဌာနတည်းတွင် နှစ်မျိုး
ပေါင်း ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ရှိနေသည်။ ဌာနနှစ်ခု သီးခြားရှိ
ကြောင်း ထင်ရှားစေလိုက (ဌာန)ဟူသော စကားလုံးကို
အကြောင်းရပ်တစ်ခုစီ၌ တွဲစပ်ပေးရန်လိုလေသည်။

ဇ

အမှား။ ကျွန်တော်သည် အကြောင်းအရာကို ၎င်း၊ စာအုပ်အမည်
ကို၎င်း၊ စာရေးသူကိုပါ မကြိုက်ချေ။

အမှန်။ ကျွန်တော်သည် အကြောင်းအရာကို ၎င်း၊ စာအုပ်အမည်
ကို၎င်း၊ စာရေးသူကိုပါ(၎င်း)မကြိုက်ချေ။

အကြောင်းပြ။ (၎င်း)သည် အတွဲအစုံလိုက် သုံးရသည်
ဖြစ်ရာ၊ အလားတူတွဲဆက်သမျှသော ပုဒ်တိုင်း၏ နောက်တွင်
ပါရှိရန်လိုသည်။ ထို့ကြောင့် (၎င်း)တစ်လုံးကို နောက်ဆုံးက
ပုဒ်တွင် တွဲစပ်ပေးရလေသည်။

ဖြစ်စေ၊ သော်၎င်း၊ စသော အတွဲစကားလုံးများကို
လည်း အတွဲပြည့်စုံအောင် သုံးရန်လိုလေသည်။

မြန်မာအဘိဓာန်၌- “၎င်း” ကို “ထို” နှင့်အတူတူ ဟုပြ၍ “လည်းကောင်း” ကို
“သမ္ပန္န” အဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။

ဈ

အမှား။ စာအုပ်စင်တစ်ခုလုံး မည်သည့်စာအုပ်မပျောက်ပါ။
 အမှန်။ စာအုပ်စင်တစ်ခုလုံးတွင် မည်သည့်စာအုပ်(မျှ) မပျောက်
 ပါ။
 အကြောင်းပြ။ (မည်သည့်)ကို မေးခွန်းတွင်မဟုတ်ဘဲ
 (မ)ပါသော ကြိယာနှင့် တွဲစပ်ခဲ့သော် (မျှ)ကို ထည့်ပေးရန်
 လိုသည်။

ည

အမှား။ သူတို့သည် ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် တိုက်ကြသည်။
 အမှန်။ သူတို့သည် ဒီမိုကရေစီ(ရရှိ)ရေးအတွက် တိုက်ကြသည်။
 အကြောင်းပြ။ (ရေး)ကို စားရေး၊ နေရေး၊ လွတ်လပ်ရေး
 စသည်ဖြင့် ကြိယာနှင့်သာတွဲ၍(ဖို့အရေး)ဟူသော စကား
 ၏ အတိုချုပ်အဖြစ် တွဲဆက်သုံးစွဲသည်။ နာမ်နှင့်တွဲရိုးမရှိ
 ချေ။ ထို့ကြောင့် ကြိယာတစ်ခု ဖြည့်ရန်လိုသည်။ (ရရှိ၊
 ဖြစ်မြောက်၊ ပေါ်ပေါက်၊ ထွန်းကား) စသည် ကြိယာတစ်ခုခု
 ကို ဖြည့်နိုင်သည်။

ဋ

အမှား။ မောင်မြသည် နေမကောင်း၍ တစ်ကြောင်း၊ စာမရသော
 ကြောင့် ကျောင်းသို့မလာဘဲ နေသည်။
 အမှန်။ မောင်မြသည် နေမကောင်း၍ တစ်ကြောင်း၊ စာမရသော
 ကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသို့မလာဘဲ နေသည်။
 အကြောင်းပြ။ (တစ်ကြောင်း)မှာ အစုံအားဖြင့် တစ်ခု

ထက်ပိုသော အကြောင်းများကို ဖော်ပြရန်သုံးခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အကြောင်းရပ်တိုင်း၌ (တစ်ကြောင်း)ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် အဆုံး သတ်ရန် လိုလေသည်။

၄

အမှား။ နဝဒေးကြီး လူ့လောကတွင် မရှိခြင်းကား ဝမ်းနည်းဖွယ်ပင်။

အမှန်။ နဝဒေးကြီး လူ့လောကတွင် မရှိတော့ခြင်းကား ဝမ်းနည်း ဖွယ်ပင်။

အကြောင်းပြ။ နဝဒေးသည် လူ့လောကတွင် လုံးဝမပေါ် ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ချေ။ ယခုမရှိတော့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ ကြောင့် (တော့)ဟူသော စကားလုံးကို ဖြည့်သွင်းရသည်။

၃

အမှား။ ထောင်မှူးကြီးက မင်းစေကို လွှတ်လိုက်သည်။

အမှန်။ ထောင်မှူးကြီးက မင်းစေကို (စေလွှတ်)လိုက်သည်။

အကြောင်းပြ။ 'လွှတ်'သည်၊ လွှတ်ပစ်ခြင်း၊ စေလွှတ်ခြင်း ဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးရှိနေသဖြင့် ဆိုလိုရာအဓိပ္ပာယ် တစ်ခုခုကို တိကျစေရန် စကားလုံးဖြည့်သွင်းပေးရသည်။

၁

အမှား။ အသုံးစရိတ်ကို သတိပြုရာထားရပေမည်။

အမှန်။ အသုံးစရိတ်ကို သတိပြု(၍) ရာထားရပေမည်။

အကြောင်းပြ။ (ရာထား)ဟူသော စကားလုံးသည်။ တစ်လုံးတည်းဖြစ်သော်လည်း ရှေ့တွင် ကြိယာရှိနေသဖြင့်

(ရာ)ကို ကြိယာနှင့်တွဲ၍ အဓိပ္ပာယ်ကောက်နိုင်စရာရှိသည်။
ထို့ကြောင့် (၍)ကို ထည့်ပေးရသည်။ (လျာထား) ဟု ရေး
လျှင် လွဲမှားစရာမရှိပေ။

ဏ

အမှား။ ကုန်ကြမ်းများကို ယခုဆို လိုသမျှ ကိုသာထုတ်ပေးသည်။

အမှန်။ ကုန်ကြမ်းများကို ယခုဆို(လျှင်) လိုသမျှ ကိုသာ ထုတ်ပေး
သည်။

အကြောင်းပြ။ (ဆိုသော်၊ ဆိုလျှင်)တို့ကို (ဆို)တစ်လုံး
တည်း သုံးရာ၌ ရှေ့က (လို)နှင့် ဆက်၍ အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင်
(ဆိုလိုသမျှ) ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရောက်စေနိုင်သဖြင့်။ (လျှင်)
ကို ဖြည့်သွင်းရသည်။

တ

အမှား။ အားလပ်သောအခါ သတင်းစာဖတ်ခြင်း၊ ဖတ်သင့်သော
စာအုပ်ကောင်းများကို ဖတ်သင့်ပေသည်။

အမှန်။ အားလပ်သောအခါ သတင်းစာကို ဖတ်ခြင်း၊ ဖတ်သင့်သော
စာအုပ်ကောင်းများကို ဖတ်ခြင်းပြုသင့်ပေသည်။

အကြောင်းပြ။ ဝါကျရှေ့ပိုင်းနှင့် နောက်ပိုင်း မစပ်မိသဖြင့်၊
ရှေ့ကြိယာအဆုံးနှင့် တူညီအောင် (ခြင်း)နှင့် ကြိယာနာမ်
နှစ်ခုလုံးအတွက် (ပြု)ကိုပါ ဖြည့်သွင်းရပေသည်။

ထ

အမှား။ ဘခင်သည် ဘုန်းတော်ကြီး သွားပင့်သည်။
 အမှန်။ ဘခင်သည် ဘုန်းတော်ကြီးကို ပင့်ရန်သွားသည်။
 အကြောင်းပြ။ ဘုန်းတော်ကြီး၏ သွားတော်ကို ပင့်ဆောင်
 သည်ဟု အမှတ်လွဲစရာရှိ၍ သွားရောက်ခြင်းကို ထင်ရှား
 အောင် ပြောင်းလဲ၍ ရေးထားသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်-
 ဘခင်သည် ဘုန်းတော်ကြီးထံ သွား၍ပင့်သည်။
 ဟူ၍လည်း ရေးနိုင်ပေသည်။

ဒ

အမှား။ ဘောလုံးကန်လျှင် အကျိုးဖြစ်နိုင်သည်။
 အမှန်။ ဘောလုံးကန်လျှင် အကျိုး(ကျေးဇူး)ဖြစ်နိုင်သည်။
 အကြောင်းပြ။ (အကျိုး)မှာ ခြေကျိုးလက်ကျိုးနှင့် ကွဲလွဲ
 မှားယွင်းနိုင်သဖြင့် လိုရာအဓိပ္ပာယ် ကွဲပြားပေါ်လွင်စေရန်
 (ကျေးဇူး)ကို ထည့်သွင်းပေးရသည်။

ခ

အမှား။ သူသည် နေ့စဉ် ထမင်းစားရေး အလုပ်လုပ်ရ၏။
 အမှန်။ သူသည် နေ့စဉ် ထမင်းစားရေး(အတွက်)အလုပ်လုပ်ရ၏။
 အကြောင်းပြ။ ထမင်းစားရေးအလုပ်မှာ၊ စားသောက်ရန်
 ဝယ်ခြမ်း၊ ချက်ပြုတ်ကြောင်း အလုပ်ကို ဆိုလိုသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ
 သည်။ ဝမ်းရေးအလိုငှာ အခြားအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြောင်း ထင်
 ရှားစေရန် (အတွက်)ကို ဖြည့်သွင်းရသည်။